

DRAGANA AMEDOSKI
(Beograd)

OSTAVŠTINA MEHMED-PAŠE KUKAVICE

Sažetak

Godine 1762. u Carigrad je upućena zaplenjena ostavština ubijenog bosanskog valije Mehmed-paše Kukavice. Sadržinu pošiljke činilo je oko sto različitih vrsta predmeta, koje je trebalo prodati na javnoj licitaciji kasnije održanoj u Unutrašnjim odajama sultana u Topkapi saraju. Među zaplenjenim stvarima bili su: različite vrste oružja, vojnička i konjska oprema, nekoliko odevnih predmeta i nešto sitnog pokućstva. Saopšteni dokument je posebno značajan zato što govori o privatnoj svojini Mehmed-paše Kukavice, a u isto vreme pruža uvid i u imovinu društvene elite sredinom 18. veka.

Ključne reči: Osmansko carstvo, 18. vek, Mehmed-paša Kukavica, ostavština, oružje.

Bosanski valija Hadži Mehmed-paša Kukavica zauzima istaknuto mesto kako u političkoj, tako i u kulturnoj istoriji Bosne. Njegova delatnost prevashodno se vezuje za dužnost bosanskog valije koju je obavljao u dva navrata (1753-1756. i 1757-1760). Rođen je u okolini Foče, ali je njegov uspon u karijeri krenuo iz Carigrada. U sultanovoj službi je najpre vršio ulogu kapidži-baše, da bi 1750. bio imenovan za baš-čauša.¹

Hekim-oglu Ali-paša ga je uzeo za svog ćehaju u vreme dok je bio bosanski namesnik (1736-1740).² U to vreme, Austrija i Osmansko

¹ A. Bejtović, “Bosanski namjesnik Mehmed paša Kukavica i njegove zadužbine u Bosni (1752-1756 i 1757-1760)”, *Prilozi za orijentalnu filologiju* (u daljem tekstu POF) VI-VII, 1956-57, Sarajevo 1958, 78-79.

² *Ibid*, 79.

Carstvo bili su u ratu (1737-1739), a Bosna je bila izložena neposrednim ratnim dešavanjima. Zbog finansijske krize, Porta je imala poteškoća sa finansiranjem odbrane, što je rezultiralo učestalim bunama i ustancima koji su od 1747. prerasli u otvorenu pobunu protiv bosanskih valija.³

Kao dobar poznavalac lokalnih prilika i poseban sultanov izaslanik, Mehmed-paša Kukavica je 1752. poslat da izvidi prilike i zavede red u celoj oblasti.⁴ Naredne godine je već bio na položaju bosanskog paše.⁵

Tokom prve uprave Bosnom, boravio je u Sarajevu i Travniku, odakle je rukovodio gušenjem ustaničkih pokreta u severoistočnoj Bosni. Godine 1754. organizovao je pohod na Crnu Goru, koji je vrlo brzo završen, pošto su crnogorske vlasti pristale da isplate harač i priznale sultanovu vlast. Međutim, kako Crna Gora nije poštovala obavezu plaćanja poreza, Mehmed-paša je 1756. započeo pripreme za novi pohod na Crnu Goru, ali je iste godine premešten za namesnika u Solunu.⁶

Mehmed-paša se već 1757. godine ponovo našao na položaju bosanskog valije. Tokom drugog imenovanja, pokušao je da se obračuna i sa pobunjenicima u Mostaru, koji nisu priznavali vlast bosanskog paše. Krajem maja 1760. poveo je vojsku na Mostar, ali ovaj pohod je završen bez uspeha. Zbog čestih pritužbi koje je Porta dobijala na račun pašine zloupotrebe položaja, a radi pribavljanja lične finansijske koristi, Mehmed-paša je izgubio podršku dvora i u avgustu 1760. godine je smenjen.⁷ U januaru 1761. godine progнан je na Krit, u tvrđavu Retimno, gde je i ubijen iste godine. Njegova odrubljena glava je pokopana u Carigradu, na Aksaraju, u februaru 1762. godine.⁸

³ M. Hadžijahić, „Bune i ustanak u Bosni sredinom XVIII stoljeća“, *Historijski zbornik XXXV-XXXIV* (1) (1980-81), 99-137.

⁴ M. Süreyya, *Sicill-i Osmanî*, 4. Cilt, Istanbul 1996, 1053; A. Bejić, „Bosanski namjesnik Mehmed paša Kukavica“, 79; S. Kemura, „Hadži Mehmed-paša Kukavica“, *Gajret XIV* (1933) 302-303.

⁵ A. Јаковљевић, „Јукавица, хаџи Мехмед-паша“, Српски биографски речник 5, Нови Сад 2011, 425; Nametnuo je obavezu isplate taksita, posebnog poreza na kome se zasnivalo izdržavanje upravnog aparata provincije. A. Sućeska, „Taksit (prilog izučavanju dažbinskog sistema u našim zemljama pod turskom vlašću“), *Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu*, VIII, Sarajevo 1960, 356-357).

⁶ Ј. Томић, Турски поход на Црну Гору 1756, Глас СКА ХСII, Београд 1913, 265-266, 276-279, 284; A. Јаковљевић, „Јукавица, хаџи Мехмед-паша“, 425.

⁷ A. Јаковљевић, „Јукавица, хаџи Мехмед-паша“, 425.

⁸ M. Süreyya, *Sicill-i Osmanî*, 1053; B. Benić, *Ljetopis sutješkog samostana*, Sarajevo 1979, 31, 126, 201; M. Мустафа Шевки Башескија, *Љетопис* (1746-1804), Сарајево 1987, 46.

Za sve vreme svog službovanja, Mehmed-paša je veliku pažnju posvećivao zadužbinarstvu, što ga čini jednim od najvećih bosanskih vakifa. Objekti koje je podigao kao bogougodna dela važni su zbog svoje građevinske i umetničke vrednosti. U periodu između 1752-1758. godine osnovao je preko 80 zadužbina, a u narednom periodu još nekoliko dobrotvornih objekata. Tu spadaju: četiri džamije, jedna medresa, četiri mekteba, pet mostova, jedan sebilj, četiri česme, tri karavansaraja, jedan hamam, jedan bezistan sa više dućana. Navedeni objekti podignuti su u osam mesta: Foči, Goraždu, Prijepolju, Sarajevu, Visokom, Travniku, dva sela kod Travnika, Vitezu i Slimenima. Detaljne podatke o ovim objektima pruža vakufnama Mehmed-paše Kukavice datirana 28. jula 1758. godine koja je legalizovana istog dana pred travničkim kadijom. Za mutevelije vakufa imenovao je svoje potomke.⁹

Nakon pogubljenja, imovina ubijenog Mehmed-paše Kukavice je zaplenjena i poslata u carigradsku riznicu. Nažalost, izvor koji u produžetku saopštavamo ne govori o tome odakle je imovina Mehmed-paše otpremljena u Carigrad, ali pretpostavljamo da je u pitanju Bosna, s obzirom na to da je Bosna mesto njegovog poslednjeg službovanja. U maju 1762. godine organizovana je javna licitacija u Unutrašnjim odajama sultana u Topkapi Saraju, na kojoj su te stvari prodate. Prilikom licitacije sačinjen je detaljan spisak, gde je po stavkama naveden svaki od ukupno stotina predmeta sa kraćim opisom, kupac predmeta i cena po kojoj je prodat.¹⁰ Iz uvodnog dela ovog dokumenta, čiju sadržinu u produžetku saopštavamo, vidi se da ovo nije celokupna ostavština, već samo jedan njen deo. Osmanske vlasti su praktikovale da prilikom konfiskacije u Carigrad donose samo one stvari čiji transport nije predstavljao veliki izdatak. Te stvari su kasnije prodavane na licitaciji ili su pohranjivane u riznicu. Što se tiče stvari čiji je transport bio skup, one su prodavane na licu mesta po tržišnoj ceni.¹¹

Inače, konfiskacija je bila redovna procedura sa imovinom osoba koje su počinile neko krivično delo, bile prognane ili ubijene. Zaplena je imala dve faze; u prvoj fazi se utvrđivalo gde se imovina nalazi, a u drugoj fazi je pronađenu imovinu trebalo prebrojati i popisati. Od 18. veka proces zaplene je postao češća praksa, što ukazuje na činjenicu da

⁹ A. Bejtić, "Bosanski namjesnik Mehmed paša Kukavica", 88-89.

¹⁰ İstanbul. Topkapu Saray Müdürlüğü Arşivi. *Defter No.* 2020.

¹¹ C. Telci, "Muhassılın serveti: Aydın muhassıları Polad Ahmed ve Veli Paşa'nın muhalefatları", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, Cilt XXIV/Sayı 2, Aralık 2009, 181.

je država koja se suočavala sa teškim finansijskim problemima koristila svaku priliku da napuni državnu kasu.¹²

Najveći broj predmeta iz ostavštine pripadao je kategoriji vojničke opreme. Ovo je sasvim očekivano, budući da su Osmanlije kao osvajački narod posebnu pažnju poklanjali oružju koje je bilo sastavni deo njihove nošnje, dok je u 18. veku bilo u kućama većine muslimana Bosne i Hercegovine.¹³

Od vatrenog oružja Mehmed-paša je posedovao tri alžirske puške; jedna je bila sa kundakom od sedefa. Na licitaciji je prodato i nekoliko pušaka u čijim opisima se koriste vlastita imena, koja se verovatno odnose na poznate osobe iz tog doba, a koje su bile vrsni majstori u izradi pušaka. Ovde imamo tri takva primera; srebrna puška, rad Muse, sa crnim masivnim kundakom, srebrna puška, rad Ahmeda, sa drvenim kundakom i fitiljem i puška, rad Ibrahima, optočena srebrom sa masivnim postoljem. Prodato je još dosta pušaka optočenih srebrom, koje nisu bile delo poznatih majstora, a od kojih je jedna sa kundakom od kornjačevine. Tu je bila i jedna šišana (şışhâne)¹⁴ sa kundakom od drveta i masivnim postoljem.¹⁵

Pored pušaka, ovde su se našla i dva pištolja, jedan srebrni evropski i jedan ukrašen tirkizom, kao i sedam dugačkih futrola za pištolj sa srebrnim ukrasnim klincima.

¹² C. Tomar, "Müsâdere", *Türkiye Diyanet Vakfı, İslam Ansiklopedisi* (u produžetku TDV IA), yıl: 2006, cilt: 32, sayfa 65; C. Telci, "Osmanlı Devletinde 18. Yüzyılda Muhallefat ve Müsadere Süreci", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, XXII-II (Aralık 2007), 146-148; T. Ögün, "Osmanlı Devleti'nde Müsadere Uygulamaları", *Osmanlı*, (Ed. Güler Eren), VI, Ankara 1999, 372-380.

¹³ A. Bejtić, „Lični i kućni komfor u Bosni i Hercegovini XVIII vijeka“, *Jugoslovenski istorijski časopis* 3–4, Beograd 1974, 147-167; Đ. Petrović, „Nekoliko podataka o igri džilit u našoj prošlosti“, *Vesnik* 6-7, Vojni muzej, Beograd 1962, 143.

¹⁴ Prve puške kremenjače koje su Turci Osmanlije proizvodili i upotrebljavali su puške šišane. To je vojnička puška koja se najduže zadržala u naoružanju janičara od persijske reči šeš – šest; šestougaoni oblik kundaka ove puške. Tako je nazvana zbog glomaznog drvenog kundaka. A. Škaljić, *Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku*. Sarajevo 1989, 618.

¹⁵ Više o osmanskim puškama i njihovoj upotrebi kod Osmanlija u: Đ. Petrović, "Fire-arms in the Balkans on the Eve of and After the Ottoman Conquest of the Fourteenth and Fifteenth Centuries", *War: Technology and Society in the Middle East* (ed. V. J. Parry – M. E. Yapp), London 1975, s. 164-194; G. Agaston, "Tüfek", *TDV IA*, yıl: 2012, cilt: 41, sayfa: 459-461; Id. *Barut, Top ve Tüfek: Osmanlı İmparatorluğu'nun Askeri Gücü ve Silah Sanayisi*, Istanbul 2006; Id. *Guns for the Sultan Military Power and the Weapons Industry in the Ottoman Empire*, Cambridge 2005.

U kolekciji Mehmed-paše nalazilo se i nešto hladnog oružja. Jedna sablja (*kılıç*) sa pozlaćenom drškom u obliku stilizovanog papagajevog kljuna.¹⁶ Izgleda da se radi o predmetu vrlo fine izrade, imajući u vidu da su cenu po kojoj je prodana (10.000 akči) dostizale najskuplje srebrne sablje proizvedene sedamdesetih godina 18. veka u Sarajevu.¹⁷ Pored sablje, tu su i četiri gadare (*gaddâre*)¹⁸ sa koricom od crvene kadife, jedan srebrni floret (*meç*),¹⁹ jedan srebrom optočeni paljoš sa srebrnim ukrasnim klincima i koricama od crvene kadife²⁰ i dva srebrna ukrašena i izvezena pojasa za sablju.

Među oružjem se nalazilo i sedam srebrnih čauških štapova (*çavuş çevgâni*),²¹ jedan srebrni malj ili mlat (*tokma*) koji je bio udarno hladno oružje korišćeno za blisku borbu.²² Prodana je i jedna slomljena pozlačena srebrna zastava i jedna srebrna kugla za zastavu.

Navedeno oružje je finije izrade, radi se o vrednijim, ali ne i luksuznim primercima. Verovatno je veći deo ovog oružja iz Bosne, s obzirom na to da je oružano zanatstvo kao grana počelo da se razvija neposredno nakon osmanskog osvajanja Bosne 60-tih godina 15. veka, naročito se razvivši u 17. veku.²³

¹⁶ Ovo je tip sablje koja ima jednobridno sečivo koje je gotovo pravo do sredine, gde se naglo i postepeno savija i širi u dva brida prema vrhu. N. Bozkurt, "Kılıç", TDV IA, yıl: 2002, cilt 25, sayfa: 405-408.

¹⁷ Bosna je izvozila svoje sablje u susedstvo. U periodu od 1722. do 1759. Bosna je u Dubrovnik izvezla 152 remena za sablje. Đ. Petrović, „Trgovina proizvodima domaćih oružara u jugoslovenskim oblastima pod Turcima u XVIII i XIX veku“, *Glasnik Zemaljskog muzeja* 43/44, (e/ns), Sarajevo 1989, 9, 21, 22.

¹⁸ Vrsta teže krive sablje koja je imala oštricu s obe strane. A. Škaljić, *Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku*, 287; Г. Шкриванић, „Прилози за разјашњење извесних назива оружја у народним умотворинама“, *Нашјезик*, н. с. књ. V, св. 1-2, Београд 195, 53, 54.

¹⁹ Mač za takmičenje.

²⁰ Osmanski mač paloš ili „palošina“, kako je još nazivan, javlja se u 16. i 17. veku, bio je širok i ravan ili malo zavnut, jednobridni mač. M. Šercer, *Tursko oružje, katalog izložbe*, Povijesni muzej Hrvatske, Zagreb 1983, 10.

²¹ To je bio štap od srebra, na čijem jednom kraju se nalazio krug unutar koga su bila okačena mala zvonca. Njegovim pomeranjem levo, desno, gore, dole, proizvodio se zvuk. Uspomoć njega su čavušii oglašavali na primer vreme molitve ili smotre. H. Sanal, "Çevgân", *TDV IA*, yıl: 1993, cilt: 08, sayfa 295-296.

²² Sastojao se od železne i drvene kugle, okovane železnim ili konjskim ekserima, koja je pričvršćena kratkim lancem za drveni držak. V. Ćurčić, „Starinsko oružje u Bosni i Hercegovini“, *Glasnik hrvatskog državnog muzeja*, god. LV, Sarajevo 1943, 76

²³ V. Skarić, *Sarajevo i njegova okolina od najstarijih vremena do austrougarske okupacije*, Sarajevo 1937, 39.

Drugu veću grupu predmeta čini konjska oprema. Uglavnom se radi o pokrivačima za sedlo napravljenim od čoje, ali i od skupih materijala poput kadife, tafta (*cânfes*),²⁴ moare tkanine (*hâra*)²⁵ i satena (*diba*) u raznim bojama, ukrašenim srebrnim klincima, vezom od srme ili imitacijom srme (*kulâbdan*) (više od 20 pokrivača).²⁶ Veliku grupu predmeta čine i amovi sa o glavom i štitnicima za oči; uglavnom su bili od srebra, pozlaćeni i ukrašeni koralima ili drugim ornamentima. Neki od njih su vrlo vredni primerci koji su na licitaciji dostigli dosta visoke cene (gotovo do 70.000 akči). Tu je i jedan konjski naprsnjak tipa katana (*katâna sînebendi*) sa o glavom, dva pancira (*zirh*) sa vratnjakom (*enselik*), zatim više pozlaćenih srebrnih ulara, od toga jedan sa lancem, a jedan sa koralom, tri srebrne uzde sa pozlatom, dve srebrne uzde sa lancem, nekoliko srebrnih uzengija, od toga jedne pokvarene i jedne sa pozlaćenim tankim pokrivačem poput mreže, srebrni konjski remen ukrašen koralom i jedan čokadarski bič (*kamçı*).

Od tekstilnih proizvoda nalazimo jedan ogrtač od mohera opšiven biserima i srmom (*kerrâke*),²⁷ dva pojasa od dugačkog šala (*çârşâl*), jedan sa zeleno belim krajevima, drugi sa belim cvetnim krajevima.²⁸ Iznenadjuće je da među ostavštinom koja je transportovana radi licitacije nema više tekstilnih proizvoda, s obzirom na to da su se u pašinoj imovini verovatno mogli naći lepi tekstilni predmeti od skupih tkanina i kvalitetne izrade. U isto vreme njihov transport bio je lak i jeftin.

U pošiljci sa ostavštinom bilo je i nešto sitnog pokućstva. Reč je o jednoj sedžadi od čoje sa finim vezom, dve kutije za kafu, jedna od belog, druga od tafta boje vina, obe sa vezom od imitacije srme, kutija sa ključaonicom (*maronî-kâri*), četiri duvan table sa srebrnim ukrasnim klincima, dve srebrne amajlije i jednoj srebrnoj maši. Verovatno se radi o stvarima lokalne proizvodnje.

Predmeti koji se nalaze u ostavštini Mehmed-paše, vredne puške, raskošna konjska sedla, pozlaćeni amovi, uzengije i ostala konjska oprema finije izrade često su se nalazili u luksuznim pošiljkama poklona

²⁴ Spadao je u finije materijale koji je korišćen za šivenje otmenije odeće i presvlaka za pokućstvo. (H. Tezcan, "Osmanlı Dokumacılığı", *Türkler* XII cilt, Ankara 2002: Yeni Türkiye Yayınları, 407)

²⁵ Sjajna svilena tkanina.

²⁶ Konac od metala poput mesinga, bakra, kalaja koji je obložen srebrom ili pozlaćen.

²⁷ Kod Osmanlija su ga nosili mladi iz više klase i iz naučnih krugova. Radi se o uzanom i laganom ogrtaču od tankog mohera.

²⁸ Dugi šal oko 11-12 stopa puta 5 stopa. (Sir James W. Redhouse, *A Turkish and English Lexicon*, New Edition. Beirut: *Librarie du Liban*, 1996, 1110)

viših društvenih slojeva. U osmanskom društvu ove stvari su predstavljale odliku društvenog statusa.²⁹ Moguće je da su i ovo pokloni koje je Mehmed-paša dobio u različitim prilikama.

Predmeti koje je Mehmed-paša posedovao pokazuju da su u svakodnevnom životu u Bosni sredinom 18. veka bili najzastupljeniji domaći proizvodi, mada je bilo predmeta uvezenih iz istočnih delova Carstva, kao i retkih predmeta iz Evrope.

Vrednost stvari prodatih na licitaciji iznosila je 1.751.970 kuruša. Manji deo prihoda od prodaje bio je namenjen telalu, odnosno osobi koja je oglasila prodaju stvari na licitaciji (*dellâliyye*). Najvišu vrednost dostigli su skupoceni pokrivači za sedlo, napravljeni od skupocenih materijala i protkani zlatnim i srebrnim nitima.

Najbrojniji među učesnicima na licitaciji bili su vlasnici radnji u bezistanu. Moguće je da se radi o vlasnicima radnji u bezistanu u Travniku koji je zadužbina Mehmed-paše Kukavice.³⁰ Ostatak kupaca bili su lični dvorjanici sultana.

TRANSKRIPCIIJA I PREVOD:

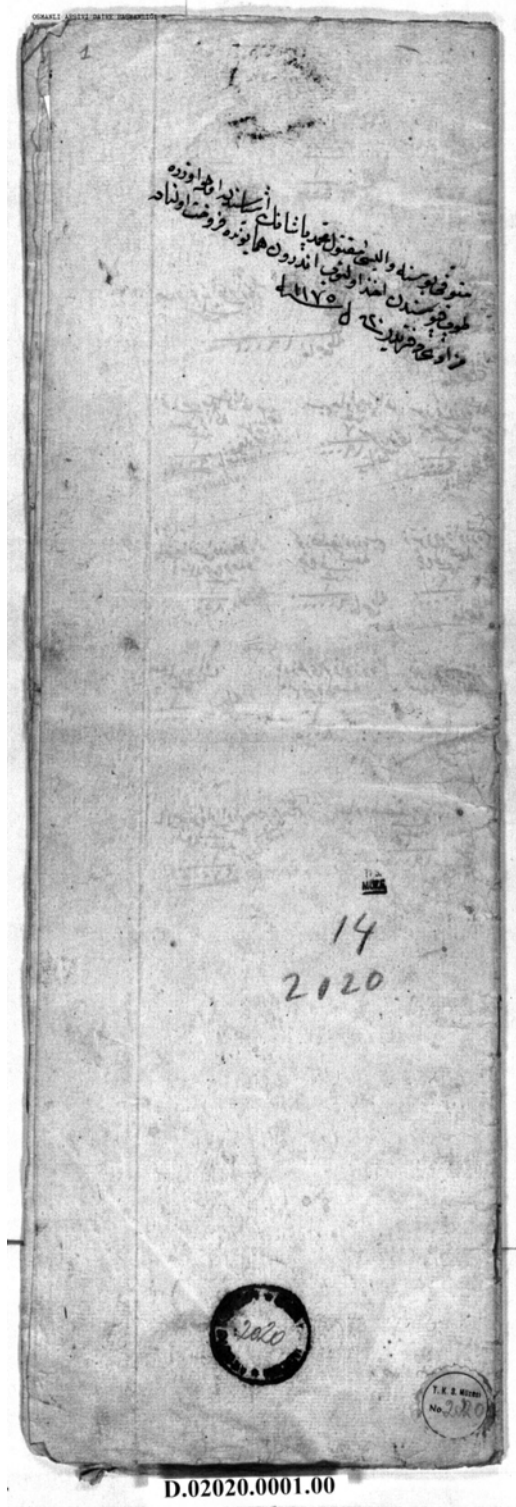
[1]

Müteveffâ Bosna Vâlisi Maktûl Mehmed Paşa'nın eşyasından olmak üzere Topkapusundan 'ahz olunub Enderûn-ı Hümâyûnda fürûht olunan mezâdî defteridir. Fî 20 Şevvâl sene 1175

Defter stvari pokojnog bosanskog valije, ubijenog Mehmed-paše, koje su zaplenjene od strane Topkapija i prodate na licitaciji u carskim Unutrašnjim odajama. 20. Ševala 1175. [14. 05.1762]

²⁹ H. Reindl-Kiel, "Osmanlı Yöneticileri, Lüks Tüketimi ve Hediyeleşme", Seyfi Kenan (haz.), İSAM Konuşmaları, İstanbul 2013, s. 150.

³⁰ Bezistan koji je sagradio nalazio se u Travniku. Kako se vidi iz vakufname, Mehmed-paša je odredio i platu za pasvandžiju ovog bezistana, koji je noću čuvao robu u dućanima, 3 akče dnevno. Bezistan je bio podignut kao zaseban objekat, a nalazio se istočno od džamije u Gornjoj čaršiji, do groblja. Sa natpisa koji stoji na njemu vidi se da je završen između 13.12.1758. i 10.01.1759. (A. Bejtović, „Bosanski namjesnik Mehmed paša Kukavica“, 91, 97; H. Kreševljaković, „Bezisteni u Bosni i Hercegovini“, *Naše starine*, II/1954, 241)

منوچهر پورسند والمصنفان بانامك اسكندرا هراورد
مؤيد پورسند انديا و توش اندرون هراورد و زوش انديا
و اوچه پورسند ۱۳۷۵

14
2020

2020

T. E. S. W. No. 2020

D.02020.0001.00

[2]

Teberdâr Mustafâ yediyle	Rukom Mustafe teberdara ³¹
Som kundâklı Cezâir-kârî tüfenk 1 adet 9.550 kuruş Bedestânî Feyzî	Alžirska puška, sa masivnim kundakom, 1 komad, 9.550 kuruša, Fejzi, vlasnik radnje u bezistanu
Sîmli frengi piştov 1 çift 4.000 kuruş Müzehhib Ahmed Ağa	Srebrni evropski piştolj, 1 par, 4.000 kuruša, pozlatar Ahmet-aga
Som kundâklı Cezâir-kârî tüfenk 1 adet 9.550 kuruş Bedestânî Feyzî	Alžirska puška, sa masivnim kundakom, 1 komad, 9.550 kuruša, Fejzi, vlasnik radnje u bezistanu
Sedef kundâklı Cezâir-kârî tüfenk 1 adet, Sedef kundâklı Cezâir-kârî tüfenk 1 adet 16.000 kuruş Hâcî Taha	Alžirska puška, sa kundakom od sedefa, 1 komad, alžirska puška, sa kundakom od se- defa, 1 komad, 16.000 kuruša, Hadži Taha
Tûtîburnu som kabzalı yâldızlı sîm donanmalı ve sîm kemer-bendli kılıç 1 adet 10.000 Helvâcibâşizâde	Sablja sa pozlaćenom masivnom drža- ljom u obliku papagajevog kljuna, op- točena srebrnom i povezana sa srebrnim pojasom, 1 komad, 10.000 [kuruša], sin halvadžibaše ³²
İncülü sırma ceplü atlı sof kerrâke 1 adet 9.600 kuruş Bâşkapu gulâmı kâtibi Hâcî Mehmed	Ogrtač ³³ od mohera opšiven biserima i srmom, 1 komad, 9.600 kuruša, Hadži Mehmed, pisar poslužitelja Glavne kapije
Sîm çavuş çevgânı 7 adet 19.000 Bede- stânî Mehmed Efendi	Srebrni čauški štap, 7 komada, 19.000 [kuruša], Mehmed efendija, vlasnik rad- nje u bezistanu
Sûzeni üzerine işleme çuka seccâde 1 adet 2.000 Bâşkapu gulâmı kâtibi Hâcî Mehmed	Sedžada od čoje sa finim vezom, 1 komad, 2.000 [kuruša], Hadži Mehmed, pisar poslužitelja Glavne kapije
Beyâz cânfes üzere kılâbdan işleme ka- hve kutusu 1 adet 850 kuruş dellâliyye	Kutija za kafu, od belog tafta sa vezom od imitacije srme, 1 komad, 850 [kuru- ša], novac za telala
Zeytünî çuka üzere sîm kabreli kesme ³⁴ 1 adet 50.000 Hâcî Taha	Pokrivač za konjsko sedlo od maslinasto zelene čoje sa srebrnim ukrasnim klinci- ma, 1 komad, 50.000 [kuruša], Hadži Taha

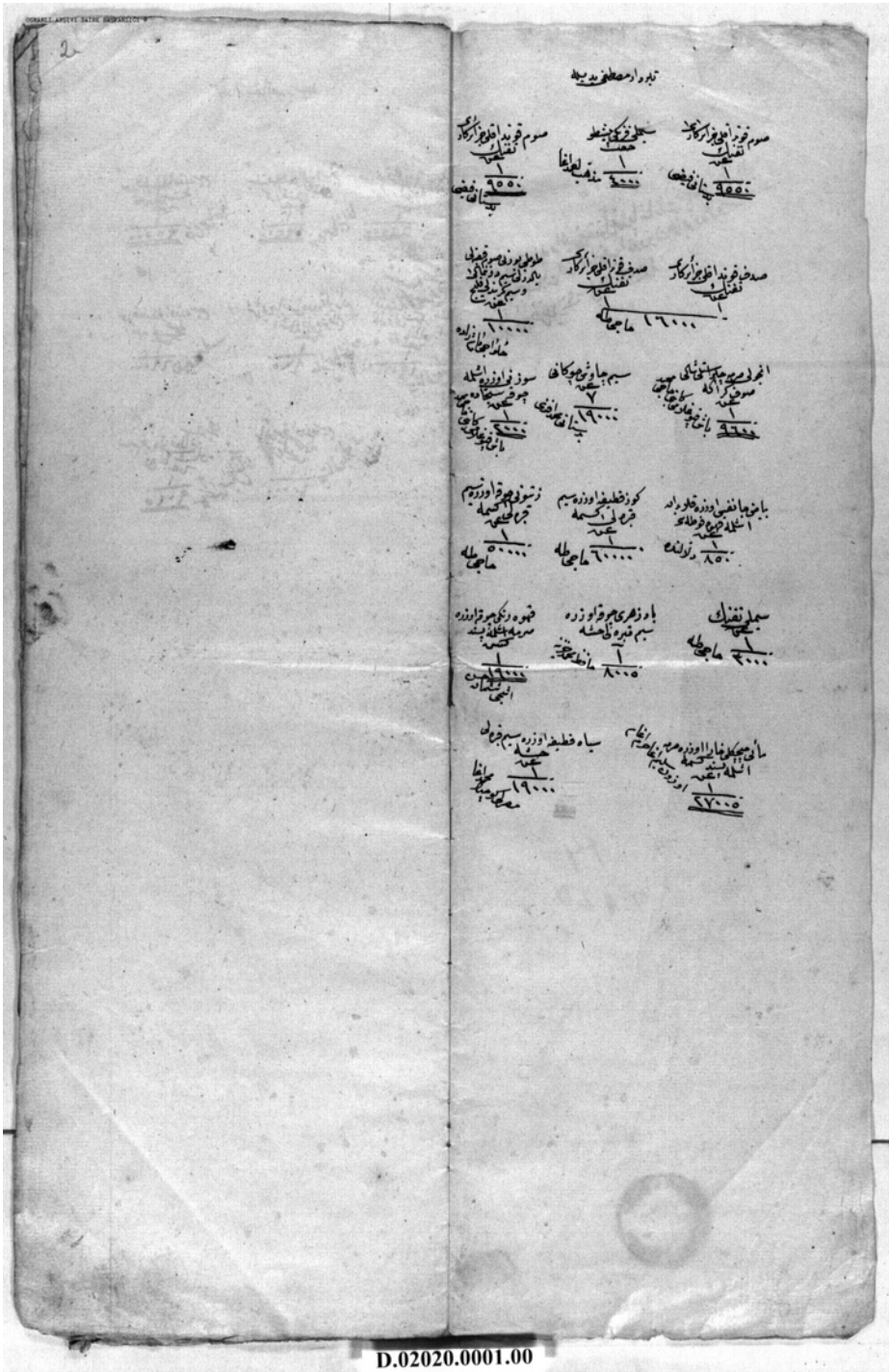
³¹ Sinonim za baltadžiju. Nose oružje koje je štap od drveta ili gvožđa koji s jedne strane ima mesec a sa druge izgleda kao sekira. Osnovani su u vreme Murata II. Za teberdare su birani mladi i krupni ljudi. Bili su prethodnica vojske i uklanjali stvari na putu koje su ometale kretanje vojske. (M.Z. Pakalin, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, III, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1993, 429.*)

³² Slatkiši su pripremani pod nadzorom starešine poslastičara (helvâcibaşı). On je imao uvid u sve poslastice koje se jedu na dvoru.

³³ Uzan i lagan ogrtač, od tankog mohera.

³⁴ Sinonim je gâşiye (M.Z. Pakalin, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, II, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1993, 249.*)

Sîmli tüfenk 1 adet 3.000 kuruş Hâcî Taha	Posrebrena puška, 1 komad, 3.000 kuruša, Hadži Taha
Bâd-zehri çuka üzere sîm kabreli haşa 1 adet 8.005 kuruş Hâfiz Mehmed Hazîne	Pokrivač za konje od čoje boje opala sa srebrnim ukrasnim klincima, 1 komad, 8.005 kuruša, Hafiz Mehmed, rizničar
Kahverengi çuka üzere sırma işleme pesendkesme 1 adet 19.000 kuruş Aşçı Şişmân Hasan	Lep pokrivač za konjsko sedlo od braon čoje sa vezom od srme, 1 komad, 19.000 kuruša, aščija Šišman Hasan
Mâî çiçekli harâ üzere sırma işleme pesend kesme 1 adet 27.005 kuruş Uzun Selîm Ağa, Harem ağası	Lep pokrivač za konjsko sedlo od cvetne plave moare tkanine sa vezom od srme, 1 komad, 27.005 kuruša, Uzun Selim-aga, aga harema
Siyâh kadîfe üzere sîm kabreli haşa 1 adet 19.000 kuruş Mısırlı Küçük Mehmed Ağa	Pokrivač za konjeod crne kadife sa srebrnim ukrasnim klincima, 19.000 kuruša, Egipćanin Kuçuk Mehmed-aga

تیره ارمه غلوی دیو بیله

صوم قوز ایلور ارکار تقصد ۳۵۵۰	سجلی قوز ایلور ارکار محمد ۳۵۵۰	صوم قوز ایلور ارکار تقصد ۳۵۵۰

صوم قوز ایلور ارکار تقصد ۱۶۰۰۰	صوم قوز ایلور ارکار تقصد ۱۶۰۰۰	صوم قوز ایلور ارکار تقصد ۱۶۰۰۰

انگور و سیب و پسته و کشمش صوم قوز ایلور ارکار تقصد ۱۶۰۰۰	سجلی قوز ایلور ارکار محمد ۱۶۰۰۰	صوم قوز ایلور ارکار تقصد ۱۶۰۰۰

بازمه انفس اوزره قورد اسکله قوز ایلور ارکار تقصد ۸۰۰۰	کوز طغیلا اوزره سیم قوز ایلور ارکار تقصد ۸۰۰۰	زسور قوز ایلور ارکار تقصد ۸۰۰۰

سجلی تقصد ۸۰۰۰	باد زهری اوزره قوز ایلور ارکار تقصد ۸۰۰۰	قوز ایلور ارکار تقصد ۸۰۰۰

سجلی تقصد ۸۰۰۰	سیاه طغیلا اوزره سیم قوز ایلور ارکار تقصد ۸۰۰۰	سجلی تقصد ۸۰۰۰

[3]

Teberdâr Sakâ Ahmed yediyle	Rukom teberdara Saka Ahmeda
Mor kadife üzere sîm kabreli haşa 1 adet 35.500 kuruş Kahvecibâşı Ağa	Pokrivač za konje od ljubičaste kadife sa srebrnim ukrasnim klincima, 1 komad, 35.500 kuruša, kahvedžibaši-aga ³⁵
Çifte peçeli yâldızlı sîm kemer-i raht ma'a bâşlık 1 adet 43.200 kuruş Kahvecibâşı Ağa	Srebrni pozlaćeni amovi sa oglavom i sa duplim štitnikom za oči, 1 komad, 43.200 kuruša, kahvedžibaši-aga
Mor çuka üzere sîm kabreli kesme 1 adet 66.000 kuruş kethüdâ-yı kilâr-ı hasa	Pokrivač za konjsko sedlo od ljubičaste čoje sa srebrnim ukrasnim klincima, 1 komad, 66.000 kuruša, ćehaja hasa ostave
Mor kadife üzere sîm kabreli kesme 1 adet 69.000 Nazîfi Seferli	Pokrivač za konjsko sedlo od ljubičaste kadife sa srebrnim ukrasnim klincima, 1 komad, 69.000 [kuruša], Nazifi Seferli
Şarâbi cânfes üzere kılâbdan işleme kahve kutusu 1 adet 805 kuruş Helvacibâşızâde	Kutija za kafu, od tafta boje vina sa vezom od imitacije srme, 1 komad, 805 kuruša, sin helvadžibaše
Zırh enselikli ... b[p]üsküllü çifte peçeli yâldızlı sîm kemer-i raht ma'a bâşlık 1 adet 19.000 kuruş Bedestâni Benderli	Srebrni pozlaćeni amovi sa oglavom i sa duplim štitnikom za oči sa resama i ... pancir sa vratnjakom, 1 komad, 19.000 kuruša, Benderli, vlasnik radnje u bezistanu
Sîm kabreli katâna sînebendi ma'a bâşlık 1 adet 9.015 kuruş Kemânkeş İsmâ'il Ağa hâne-i hasa	Konjski naprsnjak tipa katana sa ukrasnim srebrnim klincima i sa oglavom, 1 komad, 9.015 kuruša, Kemankeš ³⁶ Ismail-aga, hasa odaja
Mâi çuka üzere sîm kabreli kesme 1 adet 40.000 kuruş Bedestâni Benderli	Pokrivač za konjsko sedlo od plave čoje sa srebrnim ukrasnim klincima, 1 komad, 40.000 kuruša, Benderli, vlasnik radnje u bezistanu

³⁵ Dvorjanik koji je spremao kafu i služio kafom svog gospodara (*kahvecibâşı*). Ovo zvanje pominje se na dvoru bosanskih namesnika prvi put 1592. godine, a nakon toga 1611. Zvanje je ustanovljeno verovatno pre 1582. godine kada datira prvi pomen kafane i javnog ispijanja kafe u Bosni (H. Šabanović, "Bosanski divan", POF 18-19, 1968-69, Sarajevo 1973, 28)

³⁶ Violinista ili strelac.

3

تبدار سقا العبري سيد

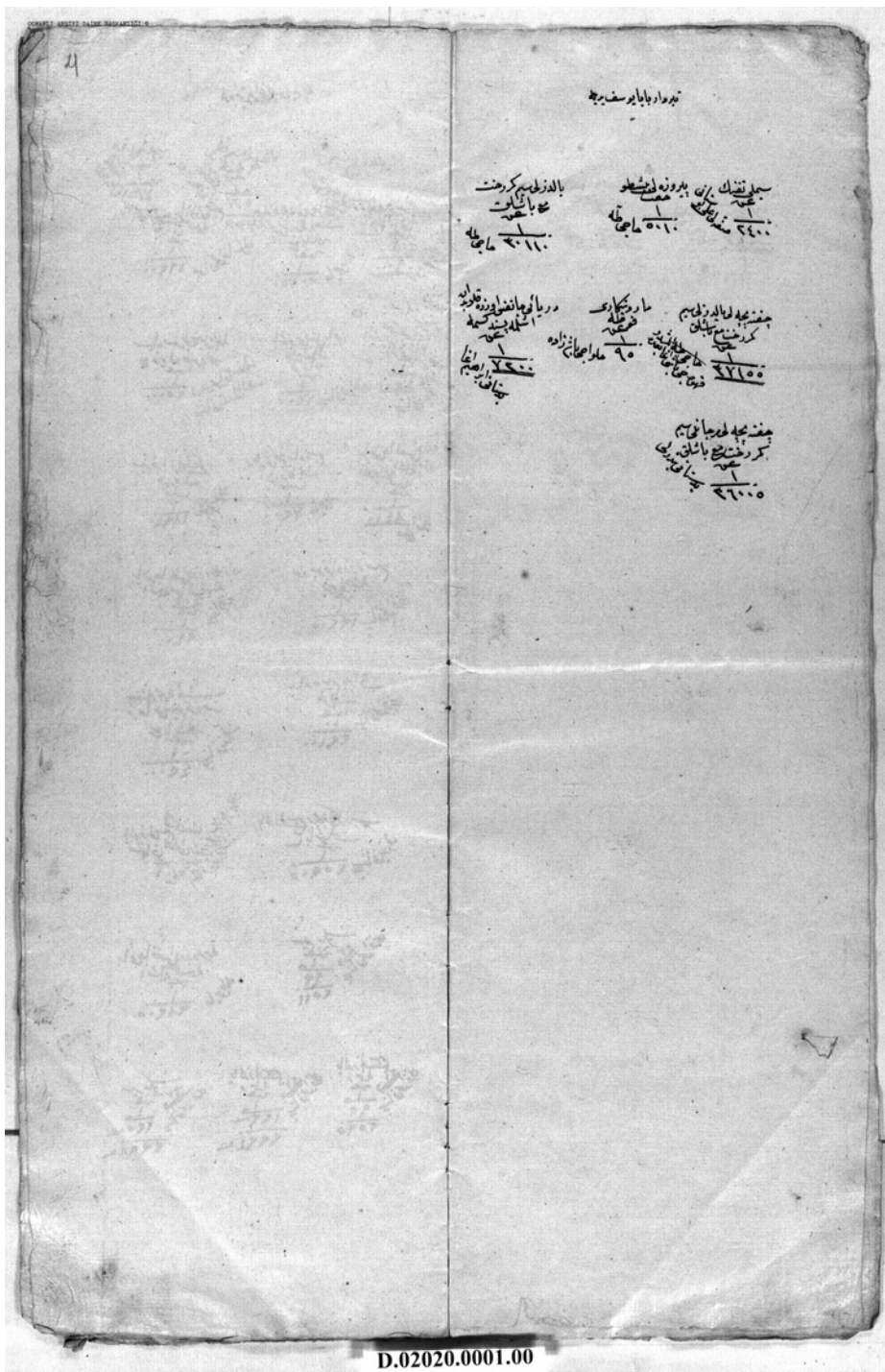
مورد سقا اوزره سيم قاره قاسمه سقا سقا	مقتد به جده لاله اوزره سيم مورد سقا اوزره سيم سقا سقا	مورد سقا اوزره سيم قاره قاسمه سقا سقا

مورد سقا اوزره سيم قاره قاسمه سقا سقا	مورد سقا اوزره سيم قاره قاسمه سقا سقا	مورد سقا اوزره سيم قاره قاسمه سقا سقا

مورد سقا اوزره سيم قاره قاسمه سقا سقا	مورد سقا اوزره سيم قاره قاسمه سقا سقا

[4]

Teberdâr Baba Yûsuf yediyle	Rukom teberdara Baba Jusufa
Sîm tüfenk 1 adet 2.400 kuruş Saffalı 'Alî Bostânî	Srebrna puška, 1 komad, 2.400 kuruša, Safali Ali Bostani
P[F]îrûzeli Piştov 1 adet 5.010 kuruş Hâcî Taha	Piştolj sa tirkizom, 1 komad, 5.010 kuru- ša, Hadži Taha
Yâldızlı sîm kemer-i raht ma'a bâşlık 1 adet 30.110 kuruş Hâcî Taha	Srebrni amovi sa oglavom sa pozlatom, 1 komad, 30.110 kuruša, Hadži Taha
Çifte peçeli yâldızlı sîm kemer-i raht ma'a bâşlık 1 adet 37.155 kuruş Kahvecibâşı Ağa ba'de almıştır	Srebrni pozlaçeni amovi sa oglavom i sa duplim štitnikom za oči, 1 komad, 37.155 kuruša, posle ga je uzeo kahvedžibaši-aga
Maronî-kâri kutu 1 adet 95 kuruş Helvâcibâşizâde	Kutija sa ključaonicom, 1 komad, 95 kuruša, sin helvadžibaše
Deryâi cânfes üzere kilâbdan işleme pe- send kesme 1 adet 7.300 kuruş Bedestâni İbrâhîm Ağa	Lep pokrivač za sedlo od tafta boje mora sa vezom od imitacije srme, 1 komad, 7.300 kuruša, Ibrahim-aga, vlasnik rad- nje u bezistanu
Çifte peçeli mercânli sîm kemer-i raht ma'a bâşlık 1 adet 36.005 kuruş Bede- stâni Benderli	Srebrni amovi sa oglavom [ukrašeni] koralom sa duplim štitnikom za oči, 1 komad, 36.005 kuruša, Benderli, vlasnik radnje u bezistanu

تبردار با با بر سفید

سپه سالک ازین بارونه فی ششصد و پنجاه و پنج
 مجلسه اوله الدزلیسم
 ۳۶۰۰
 بالذلیسم کردنت
 ۳۰۱۱۰
 ماحجه

مجلسه اوله الدزلیسم
 کردنت
 ۳۲۱۰۰
 ماحجه
 در ماوه انشور و دره قوریه
 ۹۰
 ملاحجه زاده
 ۳۰۰۰
 ماحجه
 خواجه ابراهیم

مجلسه اوله الدزلیسم
 کردنت
 ۳۶۰۰
 ماحجه

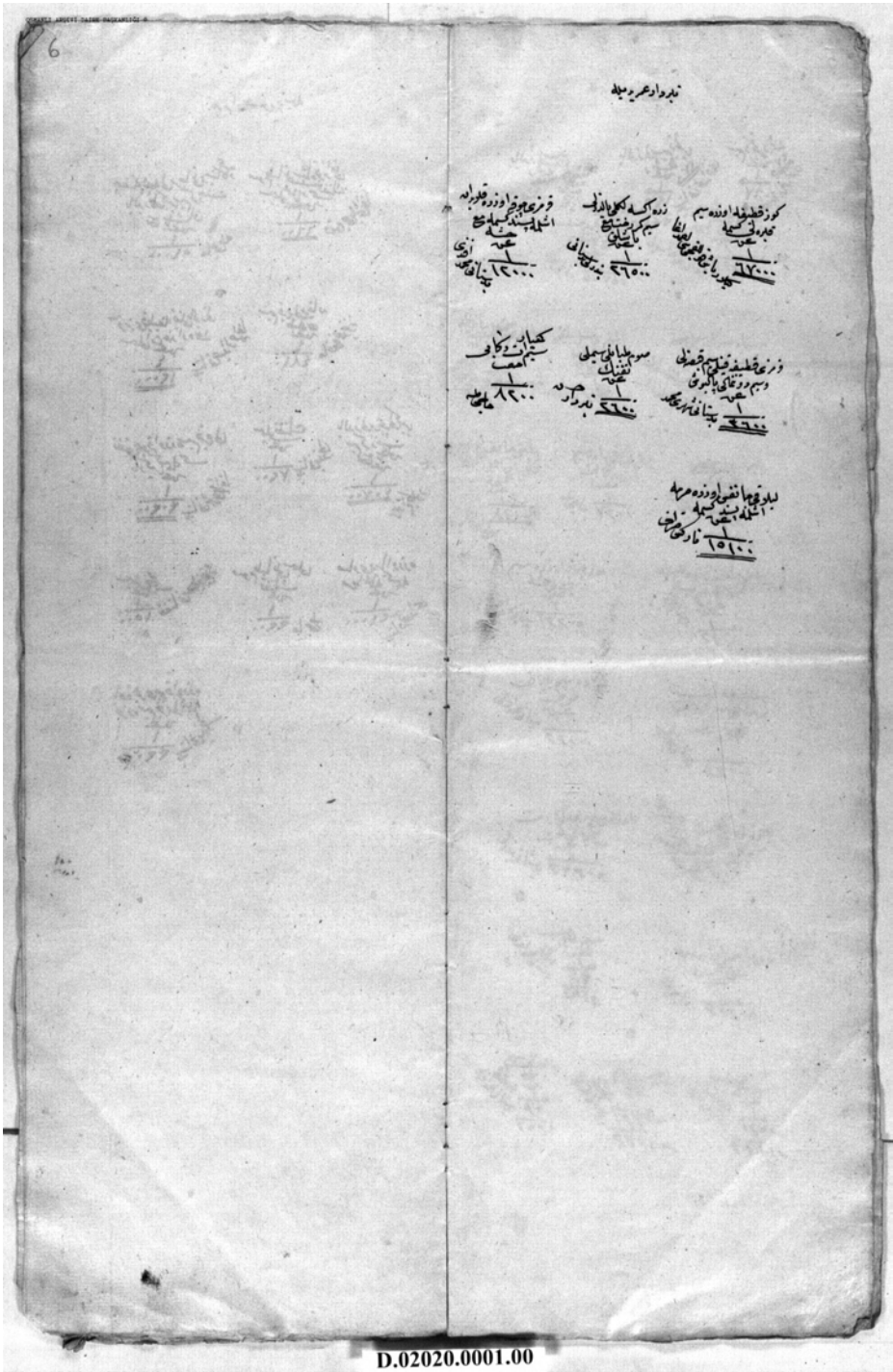
[5]

Karabıyık çırâğı Hasan yediyle	Rukom Hasana, šegrtâ Karabijika
Gümüş diba üzere sîm kabreli kesme 1 adet 69.300 kuruş Cıvân Mehmed Ağa Seferli	Pokrivač za konjsko sedlo od satena boje srebra sa srebrnim ukrasnim klincima, 1 komad, 69.300 kuruša, Dživan Mehmed-aga Seferli
Çifte peçeli mercânli yâldızlı kebîr sîm kemer-i raht ma'a bâşlık 1 adet 50.750 kuruş Hâcî Taha	Veliki srebrni pozlaçeni amovi sa oğlavom [ukrašeni] koralom sa duplim štitnikom za oči, 1 komad, 50.750 kuruša, Hadži Taha
Bağâ kundâklî sîm donanmalı tüfenk 1 adet 9.000 Kahvecibâşı Ağa	Puška optočena srebrom, sa kundakom od kornjačevine, 1 komad, 9.000 [kuruša], kahvedžibaši-aga
Bâşları yeşil beyaz çârşâl kuşak 1 adet 7.200 kuruş Bedestânî Mehmed Efendi	Pojas od dugačkog šala sa zeleno belim krajevima, 1 komad, 7.200 kuruša, Mehmed efendija, vlasnik radnje u bezistanu
Bâşları çiçekli beyaz çârşâl kuşak 1 adet 4.500 kuruş Bedestânî Dervîş Hâcî İbrâhîm	Pojas od dugačkog šala sa belim cvetnim krajevima, 1 komad, 4.500 kuruša, Dervîš Hadži Ibrahim, vlasnik radnje u bezistanu
Sîm kabreli piştov kuburu 7 çift 18.320 kuruş Nazîfi Seferli	Dugačka futrola za pištolj sa srebrnim ukrasnim klincima, 7 komada, 18.320 kuruša, Nazîfi Seferli
Bir tarafi sâde sîm at rikâbı 1 adet 7.200 kuruş Hâcî Taha	Srebrne uzengije za konje sa jednom obiçnom stranom, 1 komad, 7.200 kuruša, Hadži Taha
Beyaz cânfes üzere kılâbdân işleme pesend kesme 1 adet 8.400 kuruş Sun'ullâh Ağa	Lep pokrivač za konjsko sedlo od belog tafta sa vezom od imitacije srme, 1 komad, 8.400 kuruša, Sunulah-aga
Beyaz cânfes üzere kılâbdân işleme saçâksız pesend haşa 1 adet 2.400 kuruş Huddâm-ı hazîne	Lep pokrivač za konja od belog tafta sa vezom od imitacije srme bez širita, 1 komad, 2.400 kuruša, sluge u riznici
Mor çuka üzere sîm kabreli [boş]1 adet 13.205 kuruş Bedestânî Mehmed Efendi	[Prazno] od ljubičaste çoje sa srebrnim ukrasnim klincima, 1 komad, 13.205 kuruša, Mehmed efendija, vlasnik radnje u bezistanu
Çifte peçeli mercânli sîm kemer-i raht ma'a bâşlık 1 adet 43.000 kuruş Bedestânî Benderli	Srebrni amovi sa oğlavom [ukrašeni] koralom sa duplim štitnikom za oči, 1 komad, 43.000 kuruša, Benderli, vlasnik radnje u bezistanu

Sâde sîm bayrâk topu 1 adet 22.100 Bedestânî Mehmed Efendi	Obična srebrna kugla za zastavu, 1 komad, 22.100, Mehmed efendija, vlasnik radnje u bezistanu
Yâldızlı sîm şikest sancâk âlemi 1 adet bunun dahi akçesi mezbûr sîm toplar iledür ma'an fûrûht olunmuşdur	Slomljena pozlaćena srebrna zastava, 1 komad, novac od toga ide sa pomenutim srebrnim kuglama, zajedno su prodati
Yâldızlı sîm bir peçeli kemer-i raht ma'a bâşlık 1 adet 25.305 kuruş Bedestânî Benderli	Srebrni pozlaćeni amovi sa oglavom i sa štitnikom za oči, 1 komad, 25.305 kuruša, Benderli, vlasnik radnje u bezistanu
Mâî cânfes üzere sırma işleme kesme 1 adet 38.205 kuruş Hâcî Taha	Pokrivač za konjsko sedlo od plavog tafta sa vezom od srme, 1 komad 38.205 kuruša, Hadži Taha
Sîm bilân 1 adet 93 para fi 27 =2.511 kuruş Bedestânî Mehmed Efendi	Srebrni ukrašeni i izvezeni pojas za sablju, 1 komad, 93 pare x 27=2.511 kuruša, Mehmed efendija, vlasnik radnje u bezistanu
Sîm bilân 1 adet 125,5 para fi 27= 3.388,5 kuruş Bedestânî Mehmed Efendi	Srebrni ukrašeni i izvezeni pojas za sablju, 1 komad 125,5 para x 27=3.388,5 kuruša, Mehmed efendija, vlasnik radnje u bezistanu
Yâldızlı sîm reşme 1 adet 123,5 para fi 27= 3.334,5 kuruş Bedestânî Mehmed Efendi	Srebrne uzde sa pozlatom, 1 komad 123,5 para x 27=3.334,5 kuruša, Mehmed efendija, vlasnik radnje u bezistanu
Yâldızlı sîm reşme 1 adet 95 para fi 27 = 2.565 kuruş Bedestânî Mehmed Efendi	Srebrne uzde sa pozlatom, 1 komad 95 para x 27=2.565 kuruša, Mehmed efendija, vlasnik radnje u bezistanu
Yâldızlı sîm reşme 1 adet 101 para fi 27= 2.727 kuruş Bedestânî Mehmed Efendi	Srebrne uzde sa pozlatom, 1 komad 101 para x 27=2.727 kuruša, Mehmed efendija, vlasnik radnje u bezistanu
Yâldızlı sîm zincir reşme 1 adet 125 para fi 27=3.375 Bedestânî Mehmed Efendi	Srebrne pozlaćene uzde sa lancem, 1 komad 125 para x 27=3.375, Mehmed efendija, vlasnik radnje u bezistanu
Sîm zincir reşme 1 adet 97 para fi 27= 2.619 kuruş Bedestânî Mehmed Efendi	Srebrne uzde sa lancem, 1 komad 97 para x 27=2.619 kuruša, Mehmed efendija, vlasnik radnje u bezistanu

[6]

Teberdâr Ömer yediyle	Rukom teberdara Omera
Güvez kadîfe üzere sîm kabreli kesme 1 adet 67.000 kuruş Kîlârbâşı Kullukçusu Ahmed Ağa	Pokrivač za konjsko sedlo od tamno crvene kadife sa srebrnim ukrasnim klin-cima, 1 komad, 67.000 kuruša, Ahmed-aga, sluga kilerbaše
Zırh enselikli yâldızlı sîm kemer-i raht ma'a bâşlık 1 adet 26.500 kuruş Bedestânî Benderli	Srebrni pozlaćeni amovi sa o glavom, sa pancirom i vratnjakom, 1 komad, 26.500 kuruša, Benderli, vlasnik radnje u bezistanu
Kırmızı çuka üzere kılâbdân işleme pesend kesme ma'a haşa 1 adet 12.000 kuruş Bedestânî Mehmed Efendi	Lep pokrivač za konjsko sedlo od crvene čoje sa vezom od imitacije srme i pokrivač za konja, 1 komad, 12.000 kuruša, Mehmed efendija, vlasnik radnje u bezistanu
Kırmızı kadîfe kınlı sîm kabzalı ve sîm donanmalı palyoş 1 adet 3.600 kuruş Bedestânî Şehrî Mehmed	Srebrrom optočeni paljoş sa srebrnim ukrasnim klincima i koricama od crvene kadife, 1 komad, 3.600 kuruša, bedestandžija grada, Mehmed
Som tabânlı sîmli tüfenk 1 adet 2.600 kuruş Teberdâr Hasan	Srebrna puška sa masivnim postoljem, 1 komad, 2.600 kuruša, teberdar Hasan
Kem-ayâr sîm at rikâbı 1 çift 8.200 kuruş Hâcı Taha	Pokvarene srebrne konjske uzengije, 1 par, 8.200 kuruša, Hadži Taha
Leylâkî cânfes üzere sırma işleme pesend kesme 1 adet 15.100 kuruş Karki Sarrâf	Lep pokrivač za konjsko sedlo od tafta boje jorgovana sa radom od srme, 1 komad, 15.100 kuruša, Karki menjač

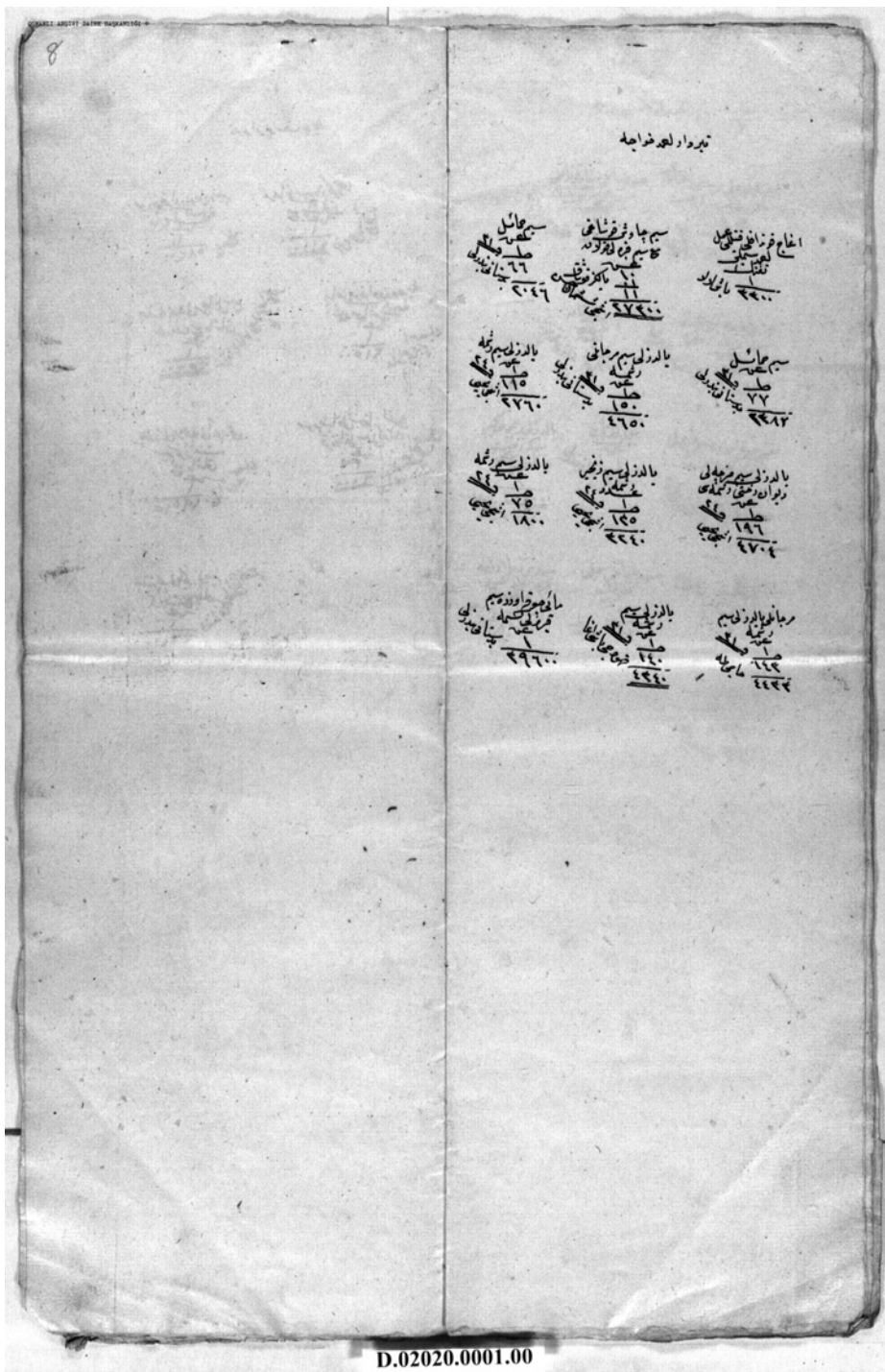
[7]

Teberdâr Hasan yediyle	Rukom teberdara Hasana
Çifte peçeli mercânli ve minâ-kâri yâldızlı kebîr sîm kemer-i raht ma'a bâşlık 1 adet 54.000 kuruş Hâcî Taha	Veliki srebrni pozlaçeni emajlirani amovi [ukraşeni] koralom, sa duplim štitnikom za oči, 1 komad, 54.000 kuruša, Hadži Taha
Som tabânli siyâh kundaklı sîmli 'amel-i Mûsâ tüfenk 1 adet 6.600 kuruş Kahvecibâşı Ağa	Srebrna puška, rad Muse, sa crnim kundakom i masivnim postoljem, 1 komad, 6.600 kuruša, kahvedžibaši-aga
Kırmızı kadife kınlı yâldızlı sîmli at gaddâresi 4 adet 12.000 kuruş Bedestânî 'Abdurrahman Ağa	Pozlaçena srebrna konjska gadara sa koricom od crvene kadife, 4 komada, 12.000 kuruša, Abdurahman-aga, vlasnik radnje u bezistanu
Sîm kabreli duhân tablası 4 adet 4.810 kuruş Hâfız Mehmed hazîne	Duvan tabla sa srebrnim ukrasnim klincima, 4 komada, 4.810 kuruša, Hafiz Mehmed, rizničar
Neftî çuka üzere sîm kabreli bârgir kesmesi 1 adet 30.300 kuruş Bedestânî Şehrî Mehmed Ağa	Pokrivač za konjsko sedlo od tamno zelene čoje sa srebrnim ukrasnim klincima, 1 komad, 30.300 kuruša, bedestandžija grada, Mehmed-aga
Sîmli tüfenk 1 adet 7.200 kuruş Bedestânî Benderli	Posrebrena puška, 1 komad, 7.200 kuruša, vlasnik radnje u bezistanu, Benderli
Yâldızlı bir peçeli kebîr sîm kemer-i raht ma'a bâşlık 1 adet 40.700 kuruş serhuddâm-ı kılâr	Veliki srebrni pozlaçeni amovi sa oglavom i štitnikom za oči, 1 komad, 40.700 kuruša, glavni sluga ostave
Sîmli meç 1 adet 1.500 kuruş Kaftâni Mustafâ hazine	Srebrni floret, 1 komad, 1.500 kuruša, Kaftani Mustafa, rizničar
Som tabânli sîmli tüfenk 1 adet 3.200 kuruş Hâcî Taha	Posrebrena puška sa masivnim postoljem, 1 komad, 3.200 kuruša, Hadži Taha
Sarı diba üzere sırma işleme kesme 1 adet 24.000 kuruş Bedestân Kethüdası	Pokrivač za konjsko sedlo od žutog sate-na sa vezom od srme, 1 komad, 24.000 kuruša, éhaja bezistana
Bâd-zehri çuka üzere hurde sîm kabreli kesme 1 adet 32.000 kuruş Bedestânî Benderli	Pokrivač za konjsko sedlo od čoje boje opala sa malim srebrnim ukrasnim klincima, 1 komad, 32.000 kuruša, vlasnik radnje u bezistanu, Benderli

[8]

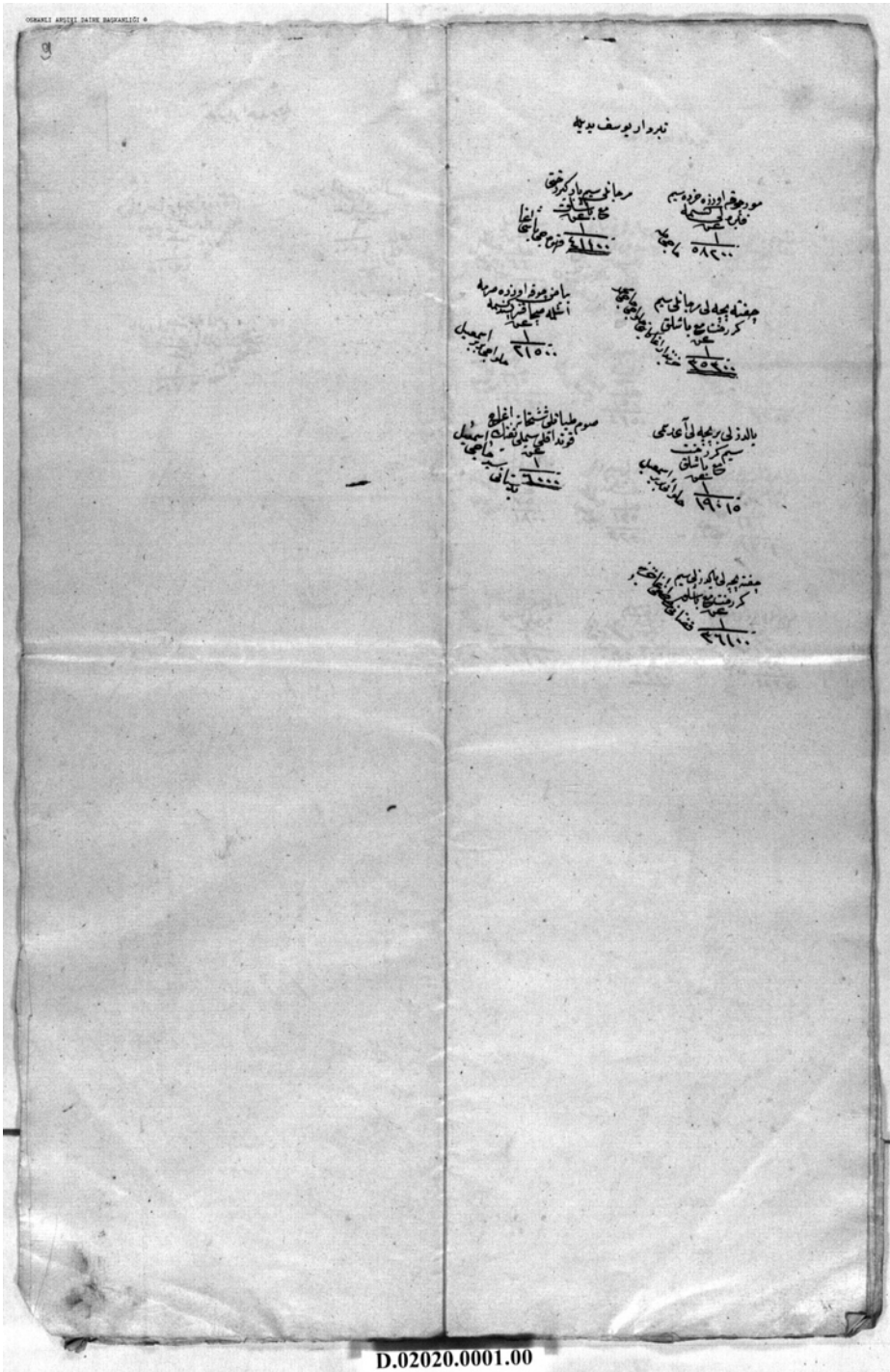
Teberdâr Ahmed Hoca	Teberdar Ahmed Hodža
Ağaç kundâklı fitilli ‘amel-i Ahmed sîmli tüfenk 1 adet 3.300 kuruş Baş Lâlâ	Srebrna puška, rad Ahmeda, sa drvenim kundakom i fitiljem, 1 komad, 3.300 kuruša, baš lala ³⁷
Sîm çavuş kuşâğı ma’a sîm kabreli kulâk 1 adet 10+01 yalnız kuşak =11, 27.300 kuruş Aşçı Şişman Hasan	Srebrni čauški pojas sa podešavanjem [u vidu] srebrnih ukrasnih klinaca, 1 komad 10+01 samo pojas=11, 27.300 kuruša, aščija Šišman Hasan
Sîm hamâ’il 1 adet 66 para fi 31= 2.046 kuruş Bedestânî Benderli	Srebrna amajlija, 1 komad 66 para x 31 = 2.046 kuruša, vlasnik radnje u bezistanu, Benderli
Sîm hamâ’il 1 adet 77 para fi 31= 2.387 kuruş Bedestânî Benderli	Srebrna amajlija, 1 komad, 77 para x 31 = 2.387 Benderli, vlasnik radnje u bezistanu
Yâldızlı sîm mercânli reşme 1 adet 150 para fi 31= 4.650 kuruş Bedestânî Benderli	Pozlaćeni srebrni ular sa koralom, 1 komad 150 para x 31 = 4.650 kuruša, vlasnik radnje u bezistanu, Benderli
Yâldızlı sîm reşme 1 adet 115 para fi 24= 2.760 kuruş Aşçı Yahyâ	Pozlaćeni srebrni ular, 1 komad, 115 para x 24 = 2.760 kuruša, aščija Jahja
Yâldızlı sîm sırçalı divân rahtı reşmesi 1 adet 196 para fi 24= 4.704 kuruş Aşçı Yahyâ	Pozlaćeno srebrno konjsko sedlo i ular [sa ukrasima] od stakla, 1 komad, 196 para x 24 = 4.704 kuruša, aščija Jahja
Yâldızlı sîm zincir reşme 1 adet 125 para fi 24= 3.240 kuruş Aşçı Yahyâ	Pozlaćeni srebrni ular sa lancem, 1 komad 125 para x 24=3.240 kuruša, ašči Jahja
Yâldızlı sîm reşme 1 adet 75 para fi 24 = 1.800 kuruş Aşçı Yahyâ	Pozlaćeni srebrni ular, 1 komad 75 para x 24 = 1.800 kuruša, aščija Jahja
Mercânli yâldızlı sîm reşme 1 adet 143 para fi 31=4.433 kuruş Hâcı Taha	Pozlaćeni srebrni ular sa koralom, 1 komad 143 para x 31 = 4.433 kuruša, Hadži Taha
Yâldızlı sîm reşme 1 adet 140 para fi 31: 4.340 kuruş Kahvecibâşı Ağa	Pozlaćeni srebrni ular, 1 komad 10 para x 31 = 4.340 kuruša, kahvedžibaši aga
Mâî çuka üzere sîm kabreli kesme 1 adet 39.600 kuruş Bedestânî Benderli	Pokrivač za konjsko sedlo od plave čoje sa srebrnim ukrasnim klincima, 1 komad 39.600 kuruša, Benderli, vlasnik radnje u bezistanu

³⁷ Muške sluge koje su bile zadužene za obrazovanje prinčeva na osmanskome dvoru. Za ovaj položaj birani su pouzdani i sposobni ljudi i direktno ih je imenovao sultan. Oni su bili u ličnoj sultanovoj službi, u njegovoj pratnji.

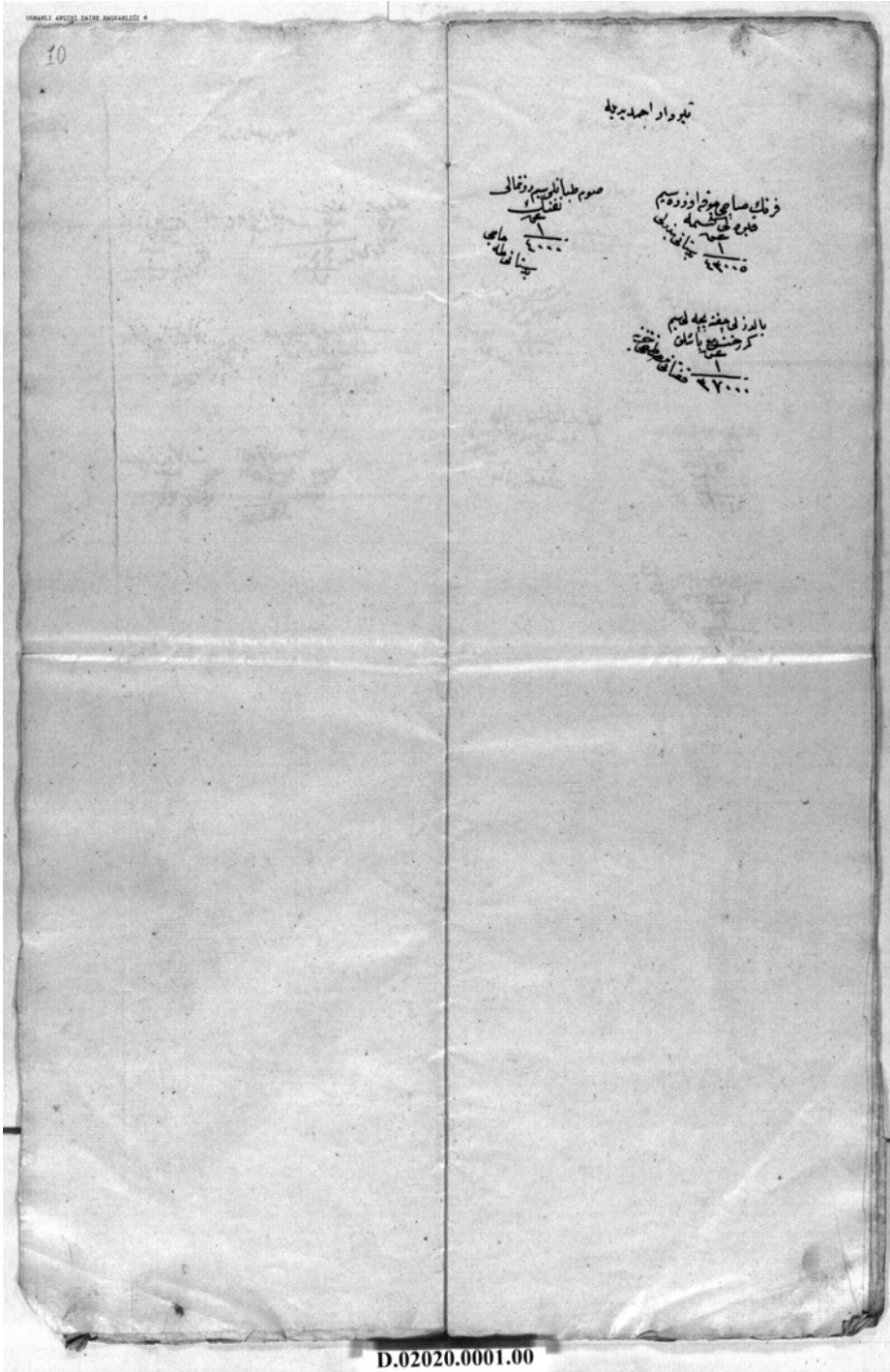
[9]

Teberdâr Yûsuf yediyle	Rukom teberdara Jusufa
Mor çuka üzere hurde sîm kabreli kesme 1 adet 58.200 kuruş Hâcı Taha	Pokrivač za konjsko sedlo od ljubičaste čoje sa malim srebrnim ukrasnim klinci- ma, 1 komad 58.200 kuruša, Hadži Taha
Mercânli sîm bârgir rahtı ma'a bâşlık 1 adet 41.100 kuruş Kahvecibâşı Ağa	Srebrni konjski remen sa o glavom [ukra- šen] koralom 1 komad, 41.100 kuruša, kahvedžibaşı-aga
Çifte peçeli mercânli sîm kemer-i raht ma'a bâşlık 1 adet 35.300 kuruş Hazinedâr Ağa Kâtibi Helvâcı Hâcı Mehmed	Srebrni amovi sa o glavom [ukrašeni] koralom sa duplim štitnikom sa oči, 1 komad, 35.300 kuruša, pisar haznedar- age, Helvadži Hadži Mehmed
Beyaz çuka üzere sırma işleme saçâksız pesend kesme 1 adet 21.500 kuruş Helvâcı Berber İsmâ'il	Lep pokrivač za konjsko sedlo od bele čoje sa vezom od srme bez širita, 1 komad, 21.500 kuruša, Helvadži Berber Ismail
Yâldızlı bir peçeli ay resmi sîm kemer-i raht ma'a bâşlık 1 adet 19.015 kuruş Helvâcı Berber İsmâ'il	Srebrni amovi sa o glavom i sa pozlaće- nim štitnikom za oči sa slikom meseca, 1 komad 19.015 kuruša, Helvadži Berber Ismail
Som tabânli şîşhâne ağaç kundâklı sîmli tüfenk 1 adet 6.000 kuruş Bedestânî Seyyid Hâcı İsmâ'il	Posrebrena puška, šišana, sa kundakom od drveta i masivnim postoljem, 1 komad 6.000 kuruša, Sejid Hadži Ismail, vlasnik radnje u bezistanu
Çifte peçeli sîm kemer-i raht ma'a bâşlık 1 adet 36.100 kuruş Kaftânî Mustafâ Ağa hazîne	Srebrni amovi sa o glavom i sa duplim štitnikom za oči, 1 komad 36.100 kuruša, Kaftani Mustafa, aga riznice

[10]

Teberdâr Ahmed yediyle	Rukom teberdara Ahmeda
Frenk sâçı çuka üzere sîm kabreli kesme 1 adet 43.005 kuruş Bedestânî Benderli	Pokrivač za konjsko sedlo sa srebrnim ukrasnim klincima od evropske čoje, 1 komad 43.005 kuruša, Benderli, vlasnik radnje u bezistanu
Som tabânli sîm donanmalı tüfenk 1 adet 4.000 kuruş Bedestânî Hâcî Taha	Puška optočena srebrom sa masivnim postoljem, 1 komad 4.000 kuruša, Hadži Taha, vlasnik radnje u bezistanu
Yâldızlı çifte peçeli sîm kemer-i raht ma'a bâşlık 1 adet 37.000 Kaftânî Mu- stafâ hazîne	Srebrni pozlaćeni amovi sa oglavom i sa duplim štitnikom za oči, 1 komad 37.000, Kaftani Mustafe, rizničar

[11]

Teberdâr Halîl yediyle	Rukom teberdara Halila
Yâldızlı kellî sîm at rikâbı 1 çift 22.000 kuruş Bedestânî Benderli	Srebrne konjske uzengije sa pozlaćenim tankim pokrivačem poput mreže, 1 par, 22.000 kuruša, vlasnik radnje u bezistanu, Benderli
Sîm çukadâr kamçısı adet 1	Srebrna çokadarska kamčija, 1 komad
Sîm maşa adet 1	Srebrna maša, 1 komad
Sîm tokma 17 adet 3.600+1.200=4.800 kuruş Helvâcibâşızâde	Srebrni malj, 17 komada 3.600+1.200=4.800 kuruša, sin halvadžibaše
Çuka ocâk yaşmâğı 1 adet 505 kuruş Hâcî ‘Alî tâbi’-i miftâh ağası	Pokrivač za ognjište od čoje, 1 komad, 505 kuruša, Hadži Ali, pripada miftah-agi ³⁸
Som tabânli sîm donanmalı ‘amel-i İbrâhîm tüfenk 1 adet 3.010 kuruş Hâcî Taha	Puška, rad Ibrahima, optočena srebrom sa masivnim postoljem, 1 komad, 3.010 kuruša, Hadži Taha
Sîm at rikâbı 1 çift 22.005 kuruş Bedestânî Genç Mustafâ	Konjske uzengije od srebra, 1 par 22.005 kuruša, Genç Mustafe, vlasnika dućana u bezistanu

³⁸ Anahtar aga ili miftah gulami su sinonimi u značenju „ključar“, „dvorjanin koji je čuvao ključeve stana i unutrašnjih prostorija u stanu svoga gospodara“. On je bio odgovoran za disciplinu u has odaji. H. Šabanović, “Bosanski divan”, 24.

[12]

Hâcı Taha'dan ale'l-hesâb kabz olunan 1000 + defa 1.000 = 2.000 + defa 500 = 2.500+501=3.001+293 kuruş 40 para = 3.294 kuruş	Od Hadži Tahe na račun uzeto 1.000+ 1.000=2.000+500=2500+501=3.001+ 293 kuruša 40 para = 3.294 kuruša
Benderli'den 579 kuruş 15 para+160 kuruş 3 pa- ra=739.5 kuruş+ 193 kuruş 14 pa- ra=932,5 kuruş+890 kuruş = 1.822,5 kuruş + 109 kuruş=1.931,5 kuruş + 250 kuruş = 2.181,5 kuruş + 210 kuruş = 2.391,5 kuruş + 121,5 kuruş = 2.513 kuruş Yekûn: 2.513+195=2.708+121=2.829+ 68.5=2.897,5 kuruş 2.897,5+70=2.967,5+92=3.059,5 kuruş	Od Benderlija 579 kuruša 15 para+160 kuruša 3 pare = 739,5 kuruša + 193 kuru- ša 14 para = 932.5 kuruša +890 kuruş = 1.822,5 kuruša + 109 kuruša = 1.931,5 kuruša + 250 kuruša = 2.181,5 kuruša + 210 kuruša = 2.391,5 kuruša + 121,5 kuruša = 2.513 kuruša Ukupno: 2.513+195=2.708+121=2.829+68.5= 2.897,5 kuruša 2.897,5+70=2.967,5+92=3.059,5 kuruša
Mehmed Efendi'den 420+200=620+103,5=723,5+168=891,5 +82=973,5+150=1.123,5	Od Mehmed efendije 420+200=620+ 103.5=723.5+168=891.5+82=973.5+150= 1.123,5
Genç Mustafâ'dan 183 kuruş 15 para	Od Genč Mustafa 183 kuruša 15 para
Civân Mehmed Ağa'dan kabz olunan 457,5+847,5 kuruş 20 para=1.305	Od Dživan Mehmed-age uzeto 457.5 + 847,5 kuruša 20 para = 1.305
Berber İsmâ'il'den 217 kuruş 40 para+117,5 kuruş 18 para= 334,5 kuruş 58 para	Od Berbera Ismaila 217 kuruša 40 para + 117,5 kuruša 18 para = 334,5 kuruša 58 para
Bedestan Kethüdâsından 100+100=200 kuruş	Od éehaje bezistana 100+100=200 kuruša
Şeytân Ahmed'den 31 kuruş	Od Šejtan Ahmeda 31 kuruš
Tavşanlı Hâcı 'Alî'den 85 kuruş	Od Tavšanli Hadži Alija 85 kuruša
Bedestânî İbrâhîm Ağa'dan 22 kuruş 21 para	Od Ibrahim-age, vlasnika radnje u bezi- stanu, 22 kuruša i 21 para
Kaftânî Mustafâ Ağa'dan 650+152=802+174,5 kuruş 20 para = 976,5 kuruş	Od Kaftani Mustafa-age 650+152=802+174,5 kuruša 20 para = 976,5 kuruša

Mezbûr mezâdın akçesinden ağa yedine teslîm bi-hesâb-i terbi'	Novac od pomenute licitacije se predaje agi, tako što se podeli na četiri dela:
Kuruş para	Kuruşa para
1.926 45 defa teslîm	1.926 45 puta predaja
2.186 10 defa teslîm	2.186 10 puta predaja
4.112 55	4.112 55
5.229 30 defa teslîm	5.229 30 puta predaja
9.441 85	9.441 85
1.187 41 defa teslîm	1.187 41 puta predaja
10.628 126	10.628 126
1.870,5 20 defa teslîm	1.870,5 20 puta predaja
12.498,5 156	12.498,5 156
1.469,5 14 defa teslîm	1.469,5 14 puta predaja
13.968 170	13.968 170

TESTIMONY OF MEHMED PASHA KUKAVICA

Summary

In the year 1762, confiscated assets of assassinated Bosnian vali Mehmed Pasha Kukavica was directed to Istanbul. More than a hundred various objects were the content of the shipment that was to be sold on public bid subsequently hold in the indoor Sultan's chambers of Topkapı Palace. Among confiscated assets there were: various types of weapons, military and horse equipment, several clothing and some some household appliances. The subjected document is of great importance because it testifies on private property of the Mehmed Pasha Kukavica, and at the same time provides insight into the assets of the social elite in the mid of 18th Century.

Key words: Ottoman Empire, 18th Century, Mehmed Pasha Kukavica, testimony, weapons.